

AZ 1956-OS MAGYAR
SZABADSÁGHARCOSOK
VILÁGSZÖVETSÉGE

Magyar Szabadság

ünnepi szám

I. évfolyam I. szám 2024. március

“A közös jó a szabadság” Petőfi Sándor

magyar szabadságér! Az évforduló alkalmából kérünk minden szövetségi tagot, tisztségviselőt, hogy vegyenek részt a településükön megrendezésre kerülő nemzeti ünnepen minél nagyobb létszámban!

1848 SZELLEMEBEN

**Tisztelt Szövetségi Tagok!
Tisztségviselők!**

Idén 176. alkalommal emlékezünk meg az 1848-as forradalomról és szabadságharcról. 175 éve, július 31-én esett el Segesvárnál **Petőfi Sándor (1823-1849)** a

„Éljen a lengyel-magyar barátság!”

Petőfi Sándor

Március 22-e, a lengyel magyarbarátság napja. Ebből az alkalomból, tisztelettel és hálával gondolunk mindazon lengyelekre, akik cselekvő módon vettek részt Magyarországon 1848/49. évi és 1956-os szabadságharcában és ezért a megtorlás áldozatai lettek.

„...a zászló, amelynek dicsőséges lobogtatására eskünk, kötelez!”

Emlékezés Vasvári Pálra (1826-1849)

„Ha pedig meghalok ott, ahol Magyarországnak már annyi derék fia halt meg, nyugodjanak bele, hisz olyan eszményért küzdeni és meghalni szép dolog mint amilyenért Milliók küzdenek! Tartsanak meg az emlékezetükben s néha-néha gondoljanak rám is...”

„Kell, hogy történjenek olyan csodák, amiket tíz nemzedék megemlegessen. Példákat kell adni ennek a nemzetnek, amik a szíveket megerősítsék.” Jókai Mór a Nemzetről szóló szavai most is időszerűek.

Nemzeti sorsfordulónk egyik legnagyobbika az 1848-49-es forradalom és szabadságharc és annak hősei ilyen példák napjainkban is. Bátran fordulhatunk a szabadságharc szellemisége, a Honvédek bátorsága, vagy a márciusi ifjak lelkesedése felé, biztosak lehetünk benne, hogy lelkünk és elménk is megújul majd a pozitív üzenetektől. Az ifjú forradalmárok, a hős Honvédek közül most Vasvári Pálra emlékezünk, de személyén keresztül a szabadságharc mindegyik – Hazánk szabadságáért és függetlenségéért küzdő – katonájának alakja tűnik fel előttünk. Vasvári Pál Fejér Pál néven látta meg a napvilágot 1826. július 14-én, Fejér Pál tiszabúdi görög katolikus pap és Méhey Erzsébet gyermekeként. A család nem sokkal később, Hajdúböszörményre, majd Nyírvasváriba költözött. A fiatalember később e település után vette fel a Vasvári Pál nevet 1847-ben írói-politikusi közéleti névként, amikor tanítani kezdett Teleki Blanka Leánylíceumában. Nem véletlenül lehetett ilyen fiatalon tanár: a nagykarolyi piarista gimnáziumban az egyik legjobb diákként tartották számon, abban az intézményben, amely a latin mellett tág teret engedett a magyar nyelvnek, hozzájárulva a nemzeti érzés erősödéséhez. Nem sokáig szólíthatták őt Tanár Úrnak. Európán végigsöpört a Népek Tavaszának forgószele, s a fiatal Vasvári belevetette magát a forradalomba, majd egyenruhát viselve védte nemzete szabadságát. Őrnagyként végezte be földi pályafutását, s adta vissza lelkét teremőjének.

Az erdélyi fővezér, Bem „apó” a lázadó román erők lefegyverzését tervezte, három oldalról való bekerítésükkel. E hadművelet részeként kapta Vasvári Pál a feladatot, hogy Kalotaszeg irányából a parancsnoksága alatt lévő 2000 fős dandárral, amelynek része volt az 500 fős Rákóczi szabadsereg is, július 4-én vonuljon a havasnagyfalui fennsíkra, s itt várja be a többi csapat érkezését. Bem azonban, értesülve a cári csapatok betörési szándékáról, a csapatokat visszarendelte, de ez a parancs Vasvárihoz nem jutott el. Így július 5-én a Gyalui-havasokban, Havasnagyfalu közelében, a Vasvári vezette önkéntes csapatok rajtaütöttek a román felkelőkre, s körülvették azokat. Július 6-án, kitörés közben, mintegy négyszáz katonájával halt hősi halált.

A Hadtörténelmi Intézet és Múzeum gyűjteményében egy papírlap lapul, amelyre Szántó Pál zászlós 1915-ben, a Nagy Háború idején vezette rá a következő, 1849-re vonatkoztatva is tanulságos gondolatot: **„Ha pedig meghalok ott, ahol Magyarországnak már annyi derék fia halt meg, nyugodjanak bele, hisz olyan eszményért küzdeni és meghalni szép dolog mint amilyenért Milliók küzdenek! Tartsanak meg az emlékezetükben s néha-néha gondoljanak rám is...”**

Az emlékpontok, amelyek lelkünkben élnek különösen fontosak számunkra olyan időszakokban, amikor életünk pillanatai gyorsvonati sebességgel száguldanak el mellettünk, amikor a megszokott komfortzónánk pillanatról – pillanatra változhat. A tárgyiasult emlékpontok, mint az emlékművek a kopjafák és a mögöttük felsejlő katonai- és nem katonahősök zsinórmértéket adnak számunkra és felemelő üzeneteket hordoznak.

Az pedig, hogy mi magyarok a szüleinktől átöröklődött természetességgel emlékezünk az 1848-as forradalom kiemelkedő alakjaira, vagy mi katonák a katonahőseinkre, a honvédekre, 176 éve a lélekemelő kötelességünk.

Mégis, mi az, ami Vasvári Pált kiemeli a név szerint ismert vagy névtelen hősök tízezrei közül?

Vasvári a forradalom egyik vezéralakjaként részt vett a 12 pont véglegesítésében, március 15-én délután az első szónok volt a Nemzeti Múzeumnál, azt követően a Budai Várban részt vett Táncsics Mihály kiszabadításában.

A Közcsendi Bizottmány tagjaként így üdvözölte Batthyány-kabinet az országgyűlésről április 11-én Pestre érkező tagjait:

„E nép most kezeitekbe teszi e forradalmi hatalmát, s felelősségetekre bízza e nemzet sorsát. Ti egy újjászületett nemzet előtt fogtok számolni eljárásaitokról. S azért a haza szent ügyét figyelmetekbe ajánljuk.”

Később ő maga is ebben a Batthyány kormányban a Belügyminisztérium tisztségviselője lett, majd titkári állást kapott Kossuth Lajos pénzügyminiszter mellett, ám amikor Jellašić horvát bán betört az országba, Vasvári Pál előbb futárszolgálatot vállalt Kossuth megbízásából, majd annak jóváhagyásával Somogyba indult, hogy a népfölkelőket segítse a horvátok elleni küzdelemben.

Részt vett a pákozdi csatában, ezt követően pedig szabadcsapatával a Bécs felé nyomuló honvédseregek után indult, ám betegsége miatt október közepén kénytelen volt visszatérni Pestre.

A császári-királyi csapatok Pest-Budára történt decemberi bevonulásáig a magyarországi forradalom városában tevékenykedett, az elsők között követelte a nemzeti honvédsereg életre hívását.

1849 elején Nagyvárad és Nagyszalonta környékén, majd Bihar, Szabolcs és Szatmár vármegyékben fogott toborzásba. A megalakult II. Rákóczi Ferencről elnevezett szabadcsapatával mint annak parancsnoka a Bem hátában fellázadó románok ellen küzdött.

Hogy megfeleljen a szabadságharc támasztotta követelményeknek, elsajátította a katonai szolgálat szabályait, képezte magát hadvezetésből, tanulmányozta a harcászat alapelveit. Gyorsan haladt a ranglétrán: hadnaggyá, főhadnaggyá, századossá, majd rövidesen őrnaggyá lépett elő.

Vasvári Pál, miközben egyre inkább katonai vezetővé vált, visszanyúlva a korábbi évekhez, amikor Sali Bánk álnéven elbeszéléseket írt a szépirodalmi lapokba, írói vénáját a kor igényeihez igazítva, gyakran küldött tudósításokat a harctéri eseményekről, ám sorsa – miként láttuk – tragikus fordulatot vett... 1849 nyarán betegen, láztól legyengülve érkezett Bánffyhunyadra, ahol barátai és tisztjei kérték, hogy maradjon a városban, ám ő semmi áron nem akart elszakadni a seregtől. Elindult utolsó útjára, a Gyalui-havasokba...

Amikor látta, hogy az ütközet vereségbe fordul, így próbálta lelkesíteni katonáit, élete utolsó gondolatainak egyikével:

„Inkább kész vagyok áldozatul hozni életemet a kétes kimenetelű, de dicsőséges harcban [...] készebb vagyok az ellenség golyózáporát egymagam felfogni, mintsem beszennyezzük azt a zászlót, amelynek dicsőséges lobogtatására eskünk kötelez!”

Vasvári Pál holtteste Petőfi Sándor földi maradványaihoz hasonlóan – soha sem került elő, a hős emléke azonban mindmáig fennmaradt.

Tisztelet a Hőseinknek!

dr. Kovács Vilmos
ezredes
a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
v. parancsnoka

48-as díszérem (1948)

Ék Sándor (1902-1975) festménye: Bem és Petőfi (1953) vászon, olaj, 200x323 cm.
Magyar Nemzeti Galéria.

Petőfi Sándor: CSATADAL
Trombita harsog, dob pereg,
Kész a csatára a sereg.

Előre!

Süvít a golyó, cseng a kard,
Ez lelkesíti a magyart.

Előre!

Föl a zászlóval magasra,
Egész világ hadd láthassa.

Előre!

Hadd lássák és hadd olvassák,
Rajta szent szó van: szabadság.

Előre!

Aki magyar, aki vitéz,
Az ellenséggel szembenéz.

Előre!

Mindjárt vitéz, mihelyt magyar;
Ő s az isten egyet akar.

Előre!

Véres a föld lábam alatt,
Lelőtték a pajtásomat,

Előre!

Én se' leszek rosszabb nála,
Berohanok a halálba,

Előre!

Ha lehull a két kezünk is,
Ha mindnyájan itt veszünk is,

Előre!

Hogyha el kell veszni, nosza,
Mi vesszünk el, ne a haza,

Előre!

Debrecen, 1848. december 8.

Arany János: AZ ÖRÖKSÉG
Azok a magyarok, kik e hazát
Véren vették, vérrel ótalmazák,
Azok a magyarok, ha riadót fűttak,
A halál képétől nem messzire búttak.

Lakásuk volt paripájok háta,
Vetett ágyok kemény nyeregkápa:
Ettek és aludtak vérmocskolta nyergen,
Jártak éjjel-nappal sok nehéz fegyverben.

Nem kérdezték : sok-e az ellenség ?
Olvasatlan próbáltak szerencsét;
Tudták, a szerencse mindig ahhoz pártol,
Kinek szive még a halálban is bátor.

Elfogytak, elzülltek ottan-ottan,
Szép országok hevert elhagyottan,
Fölveré az isten mindenféle gyoma,
Ékteleenné tette török, tatár nyoma.

Rongált zászló lőn az ő formája,
Nem volt annak színe, sem fonákja,
Itt-amott sötétlett rajta egy-egy vérfolt:
Szép zászlónk, az ország, váznál nem egyéb volt.

E becses zászlónak, a hazának,
Védelmében hányan elhullának!
Vérökben a rúdját hányszor megfereszték
Régi ősapaink! de el nem ereszték.

Igy a zászló, ránk örökbe maradt,
Ránk hagyák azt erős átok alatt:
Átok alatt, hogy, ha elpártolunk attul,
Ne legyen az isten istenünk azontul.

Most telik be, vagy soha, ez átok.
A zászlót, a zászlót ne hagyjátok!
Ha minket elfű az idők zivatarja:
Nem lesz az istennek soha több magyarja.
(1848)

Kiadó: 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége. 1051 Budapest, Nádor u. 36. V. em. •
Email: titkarsag@1956mszvsz.hu • Web: www.1956mszvsz.hu • Szerkesztő: Máté András • Felelős
kiadó: Csigás Zoltán az 1956-os MSZVSZ elnöke.

Együttműködő partnerünk

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

A Szabadságharcosokért Közalapítvány